

## POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **M. O.**  
skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej  
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.  
w dniu 21 listopada 2019 r.,  
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego  
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.  
z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt V Ka (...)  
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Ł.  
z dnia 6 listopada 2017 r., sygn. akt VI K (...)

### **p o s t a n o w i ł**

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy w Ł. w sprawie o sygn. akt VI K (...) skazał M.O. za czyny opisane w pkt I,II, III aktu oskarżenia wyczerpujące dyspozycję art. 286 § 1 k.k. oraz za czyn z pkt IV aktu oskarżenia stanowiący przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 64 § 1 k.k., wymierzając oskarżonemu karę łączną w wysokości 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności. Uniewinnił natomiast oskarżonego od czynów z pkt V i VI aktu

oskarżenia. Nadto orzekł w przedmiocie obowiązku naprawienia szkody i kosztów postępowania.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonego. Zaskarżając wyrok w części skazującej zarzucił:

*„- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na bezpodstawnym przyjęciu, że oskarżony popełnił zarzucane mu czyny, podczas gdy powyższe nie wynika z zebranego materiału dowodowego;*

*- naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść orzeczenia polegające na:*

*1. naruszeniu art. 5 k.p.k. poprzez nierozstrzygnięcie nie dających się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego;*

*2. naruszenie art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów”*

W konsekwencji obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Apelację wniósł także oskarżony. Zaskarżając wyrok w całości i stawiając zarzuty naruszenia prawa materialnego (art. 286 § 1 k.k., art. 270 § 1 k.k.), a także zarzuty naruszenia przepisów postępowania karnego (art. 4, 7 i 410 oraz art. 5 § 2 i art. 170 § 1 pkt 2 i 4), domagał się uniewinnienia lub uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W apelacji tej oskarżony wskazał także na nowe dowody i wniósł o przeprowadzenie na rozprawie odwoławczej określonych dowodów.

Wyrokiem z dnia 28 marca 2019 r., w sprawie sygn. akt V Ka (...), Sąd Okręgowy w Ł. po rozpoznaniu obu apelacji zaskarżony wyrok zmienił w ten sposób, że:

1a) uchylił rozstrzygnięcie o karze łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec M.O. w punkcie 4;

1b) zmienił wyrok w punkcie 1 w ten sposób, iż uniewinnił oskarżonego od popełnienia czynu opisanego w punkcie I aktu oskarżenia;

1c) w zakresie czynu przypisanego w punkcie 2 przyjął, że M.O. działając w miejscu i czasie oraz w warunkach powrotu do przestępstwa tam opisanych i w

celu osiągnięcia korzyści majątkowej udzielił T.W. i D.W. pomocy w doprowadzeniu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem W. SA w łącznej kwocie 8350 zł w ten sposób, że udzielił pomocy w przygotowaniu dokumentacji dotyczącej zaistnienia kolizji drogowej będącej podstawą wypłaty odszkodowania, czym działał na szkodę W. SA i którym to czynem wyczerpał dyspozycję art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i w zw. z art. 64 § 1 k.k. i przyjmując jako podstawę wymiaru kary art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 19 § 1 k.k. orzeczoną w punkcie 2 karę obniżył do 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

- 1d) uchylił punkt 8 wyroku oraz zmienił punkt 9 wyroku w ten sposób, iż wyeliminował zobowiązanie naprawienia szkody na rzecz J.R.;
- 1e) orzeczone w punkcie 1 wyroku za czyn z punktu II i III aktu oskarżenia kary pozbawienia wolności oraz karę pozbawienia wolności orzeczoną w punkcie 2 w wymiarze wskazanym niniejszym wyrokiem połączył i wymierzył karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- 2) w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Rozstrzygnął także o kosztach.

Od wyroku sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca skazanego. Zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie pkt 1 lit. c oraz e, a także pkt 2 wyroku, skarżący zarzucił:

- „ 1. *Naruszenie prawa materialnego tj. art. 18 § 3 kk i 286 § 1 kk, polegające na ich błędnym zastosowaniu, bowiem z ustaleń faktycznych nie wynika, aby skazany M.O. posiadał wiedzę o zamiarze popełnienia przestępstwa przez T. W. i D W..*
- 2. *Naruszenie prawa materialnego, tj. art. 286 § 3 kk, polegające na jego niezastosowaniu, w sytuacji gdy w odniesieniu do zarzucanych skazanemu M.O. aktem oskarżenia czynów z pkt II i III, zachodzi wypadek mniejszej wagi i podstawę skazania powinien stanowić przepis art 286 § 3 kk, a nie art. 286 § 1 kk.,*
- 3. *Rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 424 § 1 pkt 1 i 2 kpk i art 457 § 3 kpk, mające wpływ na treść orzeczenia, a polegające na zaniechaniu przez Sąd Okręgowy wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia sposobu przeprowadzenia oceny dokonanych przez Sąd I instancji*

*ustaleń faktycznych prowadzące do uznania sprawstwa oskarżonego co do czynów z pkt II, III, IV aktu oskarżenia, w szczególności poprzez brak wskazania danych kont powiązanych ze sobą, na których miały być dokonywane transakcje na portalu (...).*

4. *Rażące naruszenie prawa procesowego, tj. art 4, 5 § 2, 7 kpk w zw. z art 438 pkt 2 kpk i art. 458 kpk, poprzez oparcie orzeczenia o niekompletny materiał dowodowy i tłumaczenie nie dających się usunąć wątpliwości, w zakresie wzajemnie wykluczających się wyjaśnień T. i D.W. co do zachowani oskarżonego, który miał pomóc im w doprowadzeniu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez W. S.A., na niekorzyść oskarżonego M.O..*
5. *Rażące naruszenie prawa procesowego tj. art. 4, 5 § 2, 7 kpk w zw. art. 438 pkt 2 i art. 458 kpk poprzez oparcie orzeczenia o niekompletny materiał dowodowy i tłumaczenie nie dających się usunąć, wątpliwości, w (...), na niekorzyść oskarżonego M.O..”.*

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie: „a) Orzeczenia o karze łącznej, b) Wyroku Sądu Okręgowego w Ł. V Wydział Karny z dnia 28.03.2019 i utrzymanego nim w mocy Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 6 listopada 2017 roku (z wyjątkiem pkt 3 wyroku, w którym M.O. został uniewinniony od czynów V i VI aktu oskarżenia) w części, o której mowa w pkt I i uniewinnienie oskarżonego od wszystkich zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Ł.”.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w Ł. wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację obrońcy skazanego należało oddalić jako oczywiście bezzasadną w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Żaden z podniesionych przez skarżącego zarzutów realnie nie spełnia wymogów określonych w art. 519 k.p.k. i 523 § 1 k.p.k. W rzeczywistości skarżący kwestionuje ocenę materiału dowodowego i podnosząc zarzuty skierowane przeciwko argumentacji sądu *meriti* domaga się powtórzenia kontroli odwoławczej, oczekując pożądanego efektu wyrażonego we wniosku końcowym kasacji.

Podniesiony w kasacji obrońcy zarzuty naruszenia prawa materialnego (zarzut w pkt 1 – obraza art. 286 § 1 k.k.) ma charakter wyłącznie pozorny. Obraza prawa materialnego ma miejsce wtedy, gdy nie są kwestionowane ustalenia faktyczne, a tymczasem w tym zarzucie skarżący kwestionuje istnienie wiedzy skazanego co do faktu popełnienia przestępstwa, co oznacza, iż kwestionuje właśnie sferę faktów. Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach (por. postanowienia SN: z dnia 8.12.2010 r., IV KK 224/10; z dnia 29.05.2008 r., V KK 93/08; z dnia 07.02.2008 r., IV KK 457/07), podkreślał niedopuszczalność kontroli zasadności poczynionych ustaleń faktycznych na etapie postępowania kasacyjnego. Przedmiotem prawidłowo sporządzonej skargi kasacyjnej powinny być zatem takie rażące uchybienia sądu odwoławczego w zakresie postępowania karnego, które w konsekwencji mogłyby mieć istotny wpływ na poczynienie prawidłowych ustaleń faktycznych. Ten warunek nie został spełniony w tym zarzucie kasacji. Dodać jedynie należy, że obrońca stawiając pierwszy zarzut (naruszenia prawa materialnego - art. 286 § 1 k.k.) wskazuje jakoby z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie nie wynikało, aby skazany M.O. posiadał wiedzę o zamiarze popełnienia przestępstwa przez T.W. i D.W.. Takie stwierdzenie obrońcy nie polega na prawdzie, bowiem w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego (str. 9 -10) wskazano dlaczego ustalenie to jest bezsporne. Zresztą o rzeczywistej treści tego zarzutu przekonuje treść rozważań zawartych w uzasadnieniu kasacji, gdzie jej autor kwestionuje już tylko ocenę materiału dowodowego i trafność poczynionych w tym zakresie ustaleń. W tej zaś kwestii, a to oceny dowodów, sąd odwoławczy podzielił zapatrywania sądu I instancji. Chodzi tu m.in o wyjaśnienia D.W. (k. 313) i T.W. (k. 252), ale także pozostałe dowody wskazane przez sąd pierwszej instancji (k. 236) wskazujące choćby na fakt równoległego uczestnictwa w kolizji drogowej pojazdu B. nr rej. (...) w dniu 30 stycznia 2019 r. o godz. 10.40, w tym samym miejscu przy jednoczesnym przedstawieniu:

- różnego usytuowania pojazdu B. (zaparkowany- w ruchu),
- statusu uczestnika zdarzenia (pojazd sprawcy- pojazd poszkodowanego),
- odmiennie wskazywanych danych jego właściciela.

Podobnie rzecz się ma w przypadku kolejnego z zarzutów (zarzut w pkt 2). Także i w tej sytuacji obrońca skazanego pod pozorem naruszenia prawa

materialnego, w istocie kwestionuje ustalenia faktyczne. Przypomnienia w tym miejscu wymaga, że decydujące znaczenie dla uznania konkretnego czynu zabronionego za wypadek mniejszej wagi ma wyłącznie kompleksowa ocena stopnia jego społecznej szkodliwości jako zmniejszonego w porównaniu do czynu opisanego w typie podstawowym. Na ocenie tej ważą przesłanki dotyczące zarówno przedmiotowej, jak i podmiotowej strony czynu zabronionego, a skoro tak, to uchybienia przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu mogą przybierać dwojaką postać, tj. obrazy prawa materialnego oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Błąd co do prawa materialnego występuje wówczas, gdy przy ocenie stopnia tej pominięto okoliczności (lub okoliczność) wymienione w art. 115 § 2 k.k. lub wzięto pod uwagę okoliczności (lub okoliczność) niewyszczególnione w tym przepisie. Błąd w ustaleniach faktycznych występuje natomiast wtedy, gdy okolicznościom z art. 115 § 2 k.k. przydano zbyt dużą lub zbyt małą rangę (por. np. postanowienie SN z dnia 07 czerwca 2017 r., III KK 118/17).

W świetle treści wniesionej w tej sprawie skargi, nie może być wątpliwości, że opisane przez obrońcę uchybienie (pkt. 2 kasacji) ma wyłącznie postać błędu w ustaleniach faktycznych, skoro skarżący nie podnosi, aby jakaś okoliczność została pominięta przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości, a tylko wówczas uchybienie to można byłoby kwalifikować jako naruszenie prawa materialnego art. 115 § 2 k.k. Z tego powodu zarzut ten jest chybiony.

Z kolei, zarzut z pkt 3 kasacji jest chybiony z tego powodu, że ze wskazanych przepisów prawa procesowego nie wynika, aby sąd II instancji miał obowiązek podania w uzasadnieniu swojego wyroku sposobu przeprowadzenia oceny dowodów przez sąd pierwszej instancji. Sąd odwoławczy ma obowiązek rozpoznania wniesionych na korzyść skazanego środków odwoławczych w granicach wynikających z przepisu art. 433 § 1 i 2 k.p.k. i winien w uzasadnieniu swojego orzeczenia wskazać – stosownie do treści art. 457 § 3 k.p.k. – z jakich powodów wydał takie orzeczenia i dlaczego zarzuty oraz wnioski apelacji uznał za zasadne albo niezasadne. Wymogom tych przepisów sąd odwoławczy sprostał również w tym zakresie, w jakim zmienił wyrok i uniewinnił oskarżonego od jednego z przypisanych mu czynów (str. 6-8 uzasadnienia); przekonuje do tego stwierdzenia analiza uzasadnienia wyroku.

Ostatnie dwa zarzuty kasacji są także chybione. Nie mogło dojść do naruszenia przepisu art. 4 k.p.k. albowiem ten przepis nie może stanowić samodzielnej podstawy tak apelacji, jak i kasacji (stanowi on zasadę procesową, która jest realizowana poprzez inne przepisy procesowe dotyczące sposobu przeprowadzenia postępowania dowodowego). Z kolei, jednocześnie wskazanie na naruszenie przepisu art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. jest formalnie wadliwe, albowiem do naruszenia przepisu art. 5 § 2 k.p.k. może dojść tylko wtedy, gdy zostanie przeprowadzone prawidłowo postępowanie dowodowe, a same dowody zostaną ocenione w zgodzie z zasadą wyrażoną w art. 7 k.p.k. Jeżeli bowiem ocena dowodów narusza art. 7 k.p.k., to uchybienie tkwi na tej płaszczyźnie, a nie na płaszczyźnie rozstrzygania wątpliwości, których nie da się usunąć. Z kolei, w treści obu zarzutów obrońca skazanego kwestionuje ocenę dowodów w postaci wyjaśnień T.W. i D.W. (pkt 4) oraz niekompletność materiału dowodowego (pkt 5), w sytuacji, gdy przecież sąd odwoławczy nie przeprowadzał dowodu z wyjaśnień tych osób, a jedynie kontrolował ocenę tych dowodów wyrażoną przez sąd pierwszej instancji. Skoro autor kasacji nie łączy zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. z zarzutami dotyczącymi jakości i rzetelności rozpoznania takich zarzutów zawartych w apelacji, a zatem, nie zarzuca także naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., to oznacza, iż zarzut obrazy art. 7 k.p.k. ma służyć ponownej ocenie tych dowodów na etapie postępowania kasacyjnego, co jest niedopuszczalne. Pamiętać bowiem trzeba, że nie sposób skutecznie stawiać zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. sądowi odwoławczemu w sytuacji, gdy nie dokonywał on samodzielnych ustaleń faktycznych ani nie przeprowadzał postępowania dowodowego. Co prawda sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w zakresie czynu opisanego w pkt 2 wyroku sądu I instancji, tyle tylko, że modyfikacja ta dokonana została jedynie w zakresie sposobu działania sprawcy i polegała na wyeliminowaniu z opisu czynu oraz z kwalifikacji prawnej pomocy do posłużenia się nieautentycznym dokumentem poprzez dostarczenie podrobionych dokumentów dot. zaistnienia kolizji, a zatem miała charakter korzystny dla skazanego. Nie mogło dojść także do naruszenia przepisu art. 5 § 2 k.p.k., albowiem z uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego nie wynika, aby sąd ten wydając wyrok w zakresie, w jakim utrzymał w mocy orzeczenie o skazaniu, miał jakiegokolwiek wątpliwości co do

sprawstwa przez skazanego czynów mu przypisanych; takie wątpliwości miał w zakresie czynu z pkt I aktu oskarżenia, co skutkowało uniewinnieniem oskarżonego od dokonania tego czynu. Naruszenie art. 5 § 2 k.p.k. nie może polegać na tym, że to strona skarżąca ma wątpliwości, ale na tym, iż to sąd orzekający powziął wątpliwości i rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego.

Z tych powodów orzeczono jak w postanowieniu.

as